

Sygn. akt II KK 166/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marek Pietruszyński

SSN Barbara Skoczowska

Protokolant Anna Janczak

w sprawie **H. P.**

skazanej z art. 178b k.k. w zb. z art. 178a § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.,
z art. 62 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz z
art. 275 § 1 k.k. w zb. z art. 276 k.k. w zb. z art. 284 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 29 kwietnia 2021 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego, w części dotyczącej orzeczenia
o karze łącznej ograniczenia wolności, na korzyść skazanej,
od prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w G. z dnia 11 maja 2018 r., sygn.
akt II K (...),

**uchyła wyrok w zaskarżonej części, tj. dotyczącej orzeczenia
o karze łącznej ograniczenia wolności i w tym zakresie
przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi
Rejonowemu w G.**

UZASADNIENIE

W złożonym na podstawie art. 335 § 2 k.p.k. wniosku, załączonym do aktu oskarżenia, prokurator – po uzgodnieniu z oskarżoną – wniósł w stosunku do H. P., oskarżonej o przestępstwa z art. 178b k.k. w zb. z art. 178a § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. (pkt I aktu oskarżenia), z art. 62 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (pkt II aktu oskarżenia) oraz z art. 275 § 1 k.k. w zb. z art. 276 k.k. w zb. z art. 284 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. (pkt III aktu oskarżenia), o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy i wymierzenie jej: za czyn z pkt. I kary roku ograniczenia wolności, z obowiązkiem wykonywania prac społecznych w wymiarze 40 godzin miesięcznie, 5 lat zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, 5 tys. złotych świadczenia pieniężnego na Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, za czyn z pkt. II – kary 3 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania prac społecznych w wymiarze 40 godzin miesięcznie, przepadek dowodów rzeczowych, za czyn III - kary 8 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania prac społecznych w wymiarze 40 godzin miesięcznie i wreszcie kary łącznej w wymiarze 2 lat ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania prac społecznych wymiarze 40 godzin miesięcznie oraz o obciążenie oskarżonej kosztami postępowania.

Wyrokiem z dnia 11 maja 2018 r., sygn. akt II K (...), Sąd Rejonowy w G. uznał H. P. za winną tego, że:

1. „w dniu 14 stycznia 2018 r., pomimo wydania polecenia przez funkcjonariusza Policji poruszającego się pojazdem, przy użyciu sygnałów dźwiękowych i świetlnych, nie zatrzymała samochodu m-ki T. o nr rej. (...) w M. przy ul. (...) i kontynuowała jazdę do granicy miasta M., a następnie w G. ulicami (...), (...), (...), (...), (...) przy czym kierując w ruchu lądowym wskazanym samochodem znajdowała się w stanie nietrzeźwości, co potwierdziło badanie urządzeniem Alkometr A 2.0 nr (...), wykazując w dwóch kolejnych badaniach wyniki: 0,91 i 0,87 miligrama alkoholu w jednym decymetrze sześciennym wydychanego powietrza” - tj. popełnienia przestępstwa z art. 178b k.k. w zb. z art. 178a § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 178b w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 37a k.k. wymierzył jej karę roku ograniczenia wolności, polegającej na obowiązku wykonywania nieodpłatnej,

kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym;

2. na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonej środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 5 lat;
3. na podstawie art. 43a § 2 k.k. zobowiązał oskarżoną do zapłaty świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszy Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w kwocie 5.000 zł;
4. „w dniu 14 stycznia 2018 r. w G., przy ul. (...) posiadała wbrew przepisom ustawy substancję psychotropową w postaci kokainy o wadze 0,30 grama netto, co stanowi wypadek mniejszej wagi” - tj. czynu z art. 62 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i za to na podstawie art. 62 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii wymierzył jej karę 3 miesięcy ograniczenia wolności, polegającej na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym;
5. na podstawie art. 70 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii orzekł przepadek na rzecz Skarbu Państwa dowodu rzeczowego opisanego w wykazie dowodów rzeczowych nr I(...) (Drz (...)) pod poz. 1 na karcie 150 akt i zarządził jego zniszczenie;
6. „w nocy z 16/17 września 2017 r. w W. na terenie klubu E. przywłaszczyła znaleziony portfel m-ki G. wraz z zawartością w postaci karty bankomatowej Banku (...), dowodu osobistego na nazwisko K. M., karty bankomatowej Banku (...), dowodu osobistego, prawa jazdy, legitymacji studenckiej na nazwisko J. E.” - tj. czynu z art. 275 § 1 k.k. w zb. z art. 276 k.k. w zw. z art. 284 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 275 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył jej karę 8 miesięcy ograniczenia wolności, polegającej na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym;
7. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k. wymierzone oskarżonej jednostkowe kary ograniczenia wolności w punkcie 1, 4 i 6 części dyspozytywnej wyroku połączył i wymierzył jej karę łączną 2 lat ograniczenia wolności, polegającej na

obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym;

8. na podstawie art. 63 § 1 i 5 k.k. na poczet orzeczonej w punkcie 7 wyroku kary łącznej ograniczenia wolności zaliczył oskarżonej okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 14 stycznia 2018 r. od godziny 00:40 do dnia 15 stycznia 2018 r. do godziny 14:55. przyjmując, że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności jest równoważny dwóm dniom kary ograniczenia wolności;
9. na podstawie art. 627 k.p.k. zasądził od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 879,26 złotych tytułem kosztów sądowych, w tym kwotę 300 złotych tytułem opłaty.

Orzeczenie to nie zostało zaskarżone przez żadną ze stron i uprawomocniło się w pierwszej instancji w dniu 19 maja 2018 r.

Kasację w niniejszej sprawie na korzyść skazanej H. P., w części dotyczącej orzeczenia o karze łącznej ograniczenia wolności, wniósł na podstawie art. 523 § 1 k.p.k. Prokurator Generalny. Skarżący zarzucił kwestionowanemu rozstrzygnięciu „(...) rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 343 § 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 2 k.p.k., polegające na niezasadnym uwzględnieniu częściowo wadliwego wniosku prokuratora o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie uzgodnionej z oskarżoną kary łącznej oraz wydanie na posiedzeniu w dniu 11 maja 2018 r. wyroku skazującego zgodnego z tym wnioskiem, co doprowadziło do rażącego naruszenia przepisu prawa materialnego, tj. art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 czerwca 2020 r., poprzez orzeczenie wobec H. P. kary łącznej 2 lat ograniczenia wolności, polegającej na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym w sytuacji, gdy sąd objął węzłem kary łącznej trzy kary jednostkowe ograniczenia wolności w wymiarze 1 roku, 3 miesięcy oraz 8 miesięcy, a tym samym orzeczenie kary łącznej poza granicami określonymi w wyżej wskazanym przepisie, gdyż powyżej górnego progu wyznaczonego wymiarem sumy orzeczonych kar jednostkowych”.

W konkluzji autor kasacji wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w G. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Podniesiony w kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego zarzut rażącego naruszenia przepisów prawa karnego procesowego, które to uchybienie w konsekwencji doprowadziło do rażącego naruszenia przepisu prawa karnego materialnego, jest oczywiście zasadny, co umożliwiło uwzględnienie tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia w całości na posiedzeniu bez udziału stron na podstawie art. 535 § 5 k.p.k.

Słusznie autor kasacji we wniesionym nadzwyczajnym środku zaskarżenia zwrócił uwagę, że sąd, do którego prokurator skierował wniosek w trybie art. 335 § 2 k.p.k. obowiązany jest, zgodnie z treścią art. 343 § 7 k.p.k., do dokonania szczegółowej kontroli zarówno formalnej, jak i merytorycznej tego pisma procesowego. Sąd winien zatem zweryfikować między innymi: czy sformułowane przez prokuratora w treści wniosku propozycje uwzględniają uprzednie ustalenia stron w zakresie proponowanych rozstrzygnięć co do orzeczenia kary, środka karnego, środka kompensacyjnego, środka związanego z poddaniem sprawcy próbie i czy są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa materialnego i procesowego. Niezgodność zaś wniosku tak z ustaleniami dokonanymi przez strony, jak i przepisami prawa materialnego lub procesowego powoduje, że jest on niemożliwy do przyjęcia przez sąd. Wobec zaistnienia tego rodzaju przeszkody uniemożliwiającej konsensualne zakończenie, sprawa powinna zostać rozpoznana na zasadach ogólnych, chyba że prokurator dokona modyfikacji wniosku (zaakceptowanej przez oskarżonego), która będzie nieprawidłowości te konwalidowała (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 5 października 2017 r., II KK 178/17; z dnia 5 grudnia 2018 r., V KK 514/17). Dokonanie w odniesieniu do wniosku jakichkolwiek zmian uwarunkowane jest więc uzgodnieniem takich modyfikacji przez strony.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy nie dostrzegł, że złożony w trybie art. 335 § 2 k.p.k. wniosek w zakresie kary łącznej ograniczenia wolności jest sprzeczny z wymogami prawa. Stosownie bowiem do treści art. 86 § 1 k.k., jeżeli

wypełnione są przesłanki do orzeczenia kary łącznej (art. 85 k.k.), sąd wymierza tę karę w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy. W treści analizowanej regulacji zostały zatem określone dolna i górna granica kary łącznej, możliwe do orzeczenia na podstawie uprzednio orzeczonych kar jednostkowych. Tymczasem sąd *meriti* uwzględnił wadliwy wniosek prokuratora i orzekł karę łączną 2 lat ograniczenia wolności, podczas gdy wymierzona kara winna oscylować w granicach zakreślonych uprzednio wymierzonymi karami jednostkowymi ograniczenia wolności, to jest od roku ograniczenia wolności do roku i 11 miesięcy ograniczenia wolności. W zakresie rozstrzygnięcia dotyczącego kary łącznej Sąd przekroczył zatem górną granicę, w której winna zostać orzeczona kara ograniczenia wolności, o miesiąc.

Stwierdzone przez Sąd Najwyższy rażące naruszenie prawa procesowego, które skutkowało naruszeniem prawa materialnego o takim też charakterze, miało bez wątpienia istotny wpływ na treść orzeczenia, spowodowało bowiem wymierzeniem H. P. kary łącznej ograniczenia wolności w wymiarze wyższym niż dopuszczalny. Implikowało to uchylenie zaskarżonego orzeczenia w określonej kasacją Prokuratora Generalnego części.

Procedując ponownie w sprawie Sąd Rejonowy w G. będzie rozstrzygać jedynie w kwestii kary łącznej ograniczenia wolności. Orzekając w tym przedmiocie Sąd ten, z uwagi na kierunek wniesionej kasacji, uwzględni wskazane wcześniej zapatrywania prawne oraz będzie miał na względzie konieczność dokonania przez prokuratora, stosownych modyfikacji wniosku, po zaakceptowaniu tej zmiany przez oskarżoną.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji.